

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu Kanun Teklifimizi Gereği İçin Ekte Sunarız.
Saygılarımızla.

Bülent AKARCA
İstanbul Milletvekili

2.- Oya AKGÖNENÇ	Ankara Milletvekili
3.- Cengiz AYDOĞAN	Antalya Milletvekili
4.- Mehmet ÖZCAN	İzmir Milletvekili
5.- İbrahim Yaşar DELELEK	Eskişehir Milletvekili
6.- Murat AKIN	Aksaray Milletvekili
7.- Cemal ÖZBİLEN	Kırklareli Milletvekili
8.- Uluç GÜRKAN	Ankara Milletvekili
9.- Avni DOĞAN	Kahramanmaraş Milletvekili
10.- Nesrin NAS	İstanbul Milletvekili
11.- Nazif TOPALOĞLU	Muğla Milletvekili
12.- Ahmet ZAMANTILI	Tekirdağ Milletvekili
13.- Dengir Mir Mehmet FIRAT	Adıyaman Milletvekili
14- Mükremin TAŞKIN	Nevşehir Milletvekili
15- Kemal ALBAYRAK	Kırıkkale Milletvekili
16- M.Zeki ÇELİK	Ankara Milletvekili
17- Rıza AKÇALI	Manisa Milletvekili
18- Ahmet ÇAKAR	İstanbul Milletvekili
19- Ahmet GÜZEL	İstanbul Milletvekili

20.- Rıdvan BUDAK	İstanbul Milletvekili
21.- Aydın AYAYDIN	İstanbul Milletvekili
22.- Mehmet Sadri YILDIRIM	Eskişehir Milletvekili
23.- Cengiz ALTINKAYA	Aydın Milletvekili
24.- Mustafa Kemal TUĞMANER	Mardin Milletvekili
25.- M.Fuat FIRAT	İstanbul Milletvekili
26.- Meral AKŞENER	Kocaeli Milletvekili
27.- Edip ÖZGENÇ	İçel Milletvekili
28.- Mustafa EREN	Karabük Milletvekili
29.- Ahmet TAN	İstanbul Milletvekili
30.- E.Cenap GÜLPINAR	Şanlıurfa Milletvekili
31.- Ekrem PAKDEMİRLİ	Manisa Milletvekili
32.- Şükrü YÜRÜR	Ordu Milletvekili
33.- Rıfat SERDAROĞLU	İzmir Milletvekili
34.- Hakkı Oğuz AYKUT	Hatay Milletvekili

SİYASİ KORUMA VE AHLAK KOMİSYONU KANUN TEKLİFİ

GENEL GEREKÇE

Türk Kamuoyunun sürekli gündeminde olan temiz toplum, temiz siyaset, dürüst yönetim gibi değerlerin hayata geçirilmesi, her şeyden önce devlete ait işlemlerin mümkün olduğu ölçüde halka açık olmasını, gizliliğin yerini şeffaflığın almasını gerekli kılmaktadır. Bugün geldiğimiz noktada ahlaki değerlerin siyasi bazda somutlaştırılması ve bunun kanuni bir düzenleme ile gerçekleştirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Halen yürürlükte olan ve milletvekillerinin yapamayacakları işleri düzenleyen 3069 sayılı Kanun, Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Hakkında 3628 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yer alan bazı hükümler de bu amaca hizmet etmektedir. En son kabul edilen Avukatlık yasasıyla da milletvekillerinin avukatlık yapmaları yasaklanmıştır. Ancak bu düzenlemelerin yetersiz kaldığı açıktır. Bu amaca yönelik düzenlemelerin bir kanunda toplanması uygulamayı rahatlatacaktır.

Ayrıca getirilen düzenlemelere uygulama kabiliyeti kazandırılması, etkin bir yaptırım sistemi kurulmasına bağlıdır. Bununla birlikte teklifimizde caydırıcı niteliğe sahip yaptırımlara çok yer verilememiştir. Bunun da, Genel Kurul Gündeminde bulunan, Anayasa'nın 83'üncü maddesinin değiştirilmesine dair Kanun Teklifinin Kanunlaşması ile giderileceği umulmaktadır.

Belirttiğimiz bu amaca yönelik olarak, TBMM bünyesinde kurulacak ve yasama dönemi süresince görev yapacak, bağımsızlığın ve tarafsızlığın esas olduğu bir "Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu" oluşturulması, bu konuda önemli bir ihtiyaca cevap verecektir. Parlamento üzerindeki olumsuz baskıları kaldıracak, parlamentonun itibarını koruyacak ve kamuoyu ile parlamento arasında köprü oluşturacak bir işlev görecektir.

Böyle bir Komisyon yasama ve yürütme organının işlemlerinde şeffaflığı sağlayacak, aynı zamanda milletvekilini, bakan ve siyasetçiyi olumsuz, yanlış ve haksız ithamlardan korumak suretiyle yasama ve yürütme işlevinin layığıyla yerine getirilmesinde yardımcı olacaktır.

Teklifimiz bu amaçlar doğrultusunda hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- TBMM bünyesinde Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu adıyla bir Komisyon kurulması öngörülmekte ve bu komisyonun görev alanı belirlenmektedir.

MADDE 2- Anayasanın 95'inci maddesinin ikinci fıkrası "İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının Meclis'in bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir" hükmünü içermektedir. Aynı şekilde TBMM İçtüzüğü'nün parti gruplarının Başkanlık Divanı'nda temsilini düzenleyen 11'inci maddesinin birinci fıkrasında "TBMM Başkanı, siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarını ve bu oranlara göre her siyasi parti grubuna düşen Başkanlık Divanı'ndaki görev yeri sayısını tespit eder ve Danışma Kurulu'na bildirir." hükmü yer almaktadır.

Teklifte getirilen düzenlemenin bu hükümlere aykırılık teşkil edebileceği düşünülse de, Komisyonun görev alanını oluşturan siyasi koruma ve ahlak kavramı, yasama faaliyeti kapsamı dışında kalan hiç bir yasa yapımı yetkisi olmayan ve tarafsızlığın, eşit temsilin esas alınması gereken bir alandır. Komisyonun çalışmalarının amacına ulaşması bu şekilde bir oluşumu zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda zikredilen Anayasa ve İçtüzük hükümlerinin özü, Meclis'in yasama, denetleme ve dış ilişkilerle ilgili faaliyetlerini kapsar ve bu faaliyetlere katılımdaki kuvvet oranlarını esas alır. Halbuki bu Komisyonun faaliyetlerinin siyasallık dışında tutulması esas alınmıştır. Bu komisyonlar uygulamanın yapıldığı bütün ülkelerde de aynı espri içinde oluşturulmuşlardır. Hatta bazı ülkelerde bu komisyonlara seçilmemiş kişilerden de üye alınmıştır.

MADDE 3- Bu maddede de Komisyonun görev alanına giren konular düzenlenmektedir. Bu çerçevede TBMM üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlara yönelik ticari faaliyet yasağı, yapamayacakları diğer işler, kendilerine, ailelerine ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait mal beyanının verilmesiyle ilgili düzenlemeler ve hediye alma yasağının kapsamına yönelik hükümler getirilmektedir.

Mal bildirimi konusunda TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlara ait olan kalemlerin kamuya açıklanma mecburiyeti getirilmekte; mal bildirimiyle ilgili bilgileri tam olarak vermeyen milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanların Resmi Gazete'de ilan edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca TBMM üyelerinin bir siyasi partiden başka bir siyasi partiye geçişte menfaat sağlayamayacakları hükmü bağlanmaktadır. Bunun yanı sıra bakanların gücü ve sorumluluğu göz önüne alınarak kar amacı güden işlerini kayyuma devretmeleri öngörülmektedir.

MADDE 4- Bu maddede Komisyonun yetkileri hükme bağlanmakta; Komisyonun gerekli hallerde uzmanların, kamusal ve özel kuruluşların bilgisine müracaat edebilmesi ve Ankara dışında da çalışabilmesine imkan sağlamaktadır.

MADDE 5- Bu madde Komisyonu çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir. Siyasi Ahlak Komisyonu'nun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağı ve karar alacağı hükme bağlanmaktadır. Konunun önemi böylesine nitelikli bir çoğunluğun aranmasını gerekli kılmaktadır.

Komisyonun toplantıları gizlidir. Ayrıca Komisyonun görev alanına giren konularda görev yapmak üzere bir araştırma kurulu oluşturulmakta ve bu kurulda görev yapacak personelle ilgili esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 6- Bu maddede, Kanun metni içinde geçen ve açıklanmasında yarar görülen kavramlar tanımlanmaktadır.

MADDE 7- Bu madde Ahlaki Yönetim İlkelerini düzenlemektedir. Bu ilkeler Siyasi Ahlak Komisyonu'nun çalışmalarındaki çerçeveyi ve esasları belirlemektedir. Çeşitli ülkelerde bu konuyla ilgili olarak üzerinde geniş çapta uzlaşmaya varılan, kabul gören bu ilkeler Siyasi Ahlak Komisyonu'nun çalışmalarının da temelini oluşturacaktır.

MADDE 8- Bu madde ile yaptırımlar düzenlenmektedir. Ancak anayasal imkansızlık nedeniyle yaptırımlar zayıf kalmaktadır. Bu eksikliğin giderilmesi için Anayasa'nın 83'üncü maddesinin değiştirilmesi gerekmektedir. Bu konudaki değişiklik teklifi Genel Kurul Gündeminin ön sıralarında bulunmaktadır. En kısa bir süre içinde kanunlaşması ümit ve temenni edilmektedir.

MADDE 9- Siyasi Ahlak Komisyonu'nun gerektiğinde milletvekillerini bilgilendirmek için kanunlar, kararlar, kurallar ve fikirlerin toplandığı bir ahlak kuralları kitabı yayınlayabileceği belirtilmektedir.

MADDE 10- Bu Kanunda hüküm olmayan hallerde TBMM İçtüzüğü hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11- Uygulanmayacak hükümlerle ilgilidir.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.

SIYASİ KORUMA ve AHLAK KOMİSYONU KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- Bu Kanunun amacı; Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleriyle dışarıdan atanan bakanların kendilerine yönelik iftira ve haksız ithamlara karşı korunması ve savunulması ile bu kişilerin görevleriyle ilgili siyasi, sosyal ve ekonomik kural ve kısıtlamalarla, ahlaki davranışların düzenlenmesi ve bu doğrultuda görev yapmak üzere TBMM bünyesinde Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu kurulmasıdır.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 2- Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu; TBMM Başkanının, siyasi parti gruplarından eşit sayıda tespit edeceği milletvekillerinden oluşur. Komisyon üyelerinin seçiminde siyasi deneyim ve olgunluk, konular hakkında duyarlılık, kamuoyunda itibar gibi özellikler göz önünde bulundurulur.

Komisyon başkanı, başkanvekili ve katibi de Meclis Başkanı'nca tespit edilir.

Komisyonun görev süresi bir yasama dönemidir.

Komisyonun Görevleri

MADDE 3- Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu TBMM üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlara yönelik olarak aşağıdaki konuların takibi görevini yerine getirir.

3.1. Koruma Görevi : Komisyon milletvekilleri ve hükümet üyelerine yönelik basın, kamuoyu ve çeşitli çevrelerden yapılan iddia, iftira ve ithamları re'sen ya da ilgilinin isteği üzerine inceler, araştırır ve sonucu açıklar.

Üyenin kişisel ve siyasi haklarına yapılan her türlü saldırıya karşı re'sen ya da üyenin isteğiyle her türlü adli ve hukuki yollara başvurulabilir. Gazete, dergi, TV, radyoda gerekli tezkir ve açıklamalar yapar veya yaptırır. Bu durumda işlemler ve başvurular TBMM'nin Avukatları aracılığıyla yürütülür.

3.2. Ahlaki Sorumluluklar ve Yükümlülükler:

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlar Türk Ticaret Kanunu'na göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak

olamazlar.

Bakanlar kar amaçlı bütün işlerini birinci ve ikinci dereceden yakını olmayan bir kayyuma devrederler.

- b) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devlettten sürekli gelir sağlayan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekil olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan doğruya ve dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik ve hakemlik yapamazlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmi veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. Bir üyenin belli bir konuda ve 6 ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulu'nca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi Meclis'in kararına bağlıdır.

- c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (b) bendinde belirtilen kurum ve kuruluşlarda ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk, müşavirlik yapamazlar. Devletin şahsına karşı işlenen suçlar ile zimmet, ihtilas, irtikap, kaçakçılık ve döviz suçları gibi Devletin maddi çıkarları ile ilgili davalarda Devlet aleyhine vekil olamazlar; serbest mesleklerini icrada ferdi işletmelerini idarede milletvekili unvanlarını kullanamazlar.
- d) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri (b) bendinde belirtilen kurum ve kuruluşlarda genel sekreter, sekreter veya benzeri bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar. Milletvekilleri yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen fahri görev ve temsilcilikler hariç idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kararı olmadıkça kabul edemezler.
- e) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlar kendilerine, eş ve velayetleri altındaki çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları ana-babalarına ait bulunan;

- Taşınmaz malları,
- Para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, haklar, alacaklar ve gelirleri ile bunların tarih, kaynak ve değerleri,

- Herhangi bir kaynaktan sağlanmış onursal ücret niteliğindeki kazançların kaynak, tarih ve miktarı,
- Hayır kurumlarına hibe niteliğinde yapılan ödemelerin kaynak, tarih ve miktarları,
- Borçlar ve sebepleri,
- Banka tasarruf hesapları, miktar ve değerleri,
- Aldığı hediyeler, özel ve tüzel kişiler tarafından davet edildiği gezileri,

Mal beyanında belirtirler.

Mal beyanları her yıl Ocak ayının onbeşine kadar Komisyona teslim edilir. Seçimlerden sonra beyanın verilmesi seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde tamamlanır.

Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde değişikliğin Komisyona verilmesi zorunludur.

Mal beyanlarını içeren raporlar Komisyonda dosyalanır.

Komisyona mal bildirimine yönelik verilen raporları altmış gün içinde gözden geçirerek ek bilgi verilmesi gereken hallerde ilgili üyeyi haberdar eder. Süresi içinde bildirimde bulunamayanlara mazeretleri dolayısıyla 30 günlük ek süre verilir. Verilen süreye rağmen bildirimdeki eksikliği gidermeyen milletvekilleri ile dışarıdan atanan Bakanlar Komisyona ilan edilirler.

- f) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin doğrudan doğruya ve aracı eliyle hediye kabul etmeleri yasaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile eşleri ve çocukları Milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan sair milletlerarası hukuk tüzel kişiliklerinden Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzel kuruluştan aldıkları tarihteki değeri bir aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Siyasi Ahlak Komisyonu'na teslim etmek zorundadırlar. Ancak yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir.

Hiçbir özel ya da resmi kuruluş TBMM üyeleri ve dışardan atanan bakanlara değeri aylık asgari net ücretin yüzde ellisini aşan hediye ve numune gönderemez. Milletvekili ve bakanlara gönderilecek her türlü hediye ve numune Siyasi Ahlak Komisyonu'nun izni olmadan dağıtılamaz. Ancak kitap, kaset, CD gibi fikir ve sanat ürünleri bu hükmün dışındadır. Bu hükme aykırı

olarak dağıtım yapan kişi ve kuruluşlar aleyhine ilgili kanun hükümlerine göre işlem yapılır; milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar hakkında bu Kanun'daki yaptırımlar uygulanır.

Yurt içinden ve dışından gelen konaklama ve yolculuk giderleri ödenen davetler ve daveti yapan kişi ve kuruluşların itibar ve güvenilirliği Siyasi Ahlak Komisyonu'nun izin ve denetimine tabidir.

Siyasi Ahlak Komisyonu'nun izni dışında davet yapanlara ilgili kanun hükümlerine göre işlem yapılır; kabul eden milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlara uyarılar yapılır. Gerekğinde gezinin yolculuk ve konaklama masraflarına eş değer miktar üyenin maaşından kesilir.

Yurt içindeki resmi kuruluşlar ile meslek odaları, mesleki kuruluşlar, sendikalar, üniversiteler, kar amacı gütmeyen kuruluşlar ile benzeri diğer kuruluşlar bu hükmün dışındadır.

Yurt dışında Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi gibi resmi kuruluşlarla Milli parlamentolar, üniversiteler, kar amacı gütmeyen kuruluşlarla, benzeri diğer kuruluşlar bu hükmün dışındadır.

Komisyonun Yetkileri

MADDE 4- Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlardan bilgi istemek ve bilgi almak yetkisine sahiptir.

Komisyon gerekli gördüğünde konuyla ilgili uzmanların bilgisine başvurabilir, kamusal ve özel kuruluşlardan (Tapu Kadastro, Vergi daireleri, IMKB, SPK, Bankalar dahil olmak üzere) bilgi ve belgeler isteyebilir; Bakanlar Kurulu'nun bütün vasıtalarından yararlanabilir.

Komisyon gerektiğinde Ankara dışında da incelemelerde bulunabilir.

Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 5- Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Toplantıları gizlidir.

Komisyonun görev alanına giren konularda araştırma yapmakla görevli bir araştırma kurulu oluşturulur. Bu kurulda görev yapacak kişiler, kamu kurum ve kuruluşları personeli ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mensupları arasından, Komisyon tarafından tespit edilir. Bu personel 2919 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin 3'üncü fıkrasına göre görevlendirilir. Kurul, Komisyon Başkanının emir ve talimatları doğrultusunda görev yapar.

Komisyon görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunar.

Komisyon, bu Kanun'un üçüncü maddesinin (b), (c), (d) bentlerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edildiğini tespit etmesi halinde bunu bir raporla en geç bir hafta içinde Genel Kurul'a sunulmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na bildirir ve aykırı hareket eden Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkında Anayasa, kanun ve İçtüzük hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon'un kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

Tanımlar

MADDE 6-

Onursal Ücret : Bu Kanun kapsamında yer alan kimselerin bir toplantıya katılmak, konuşma yapmak ya da bir makale yayınlamak için aldığı parayı ifade eder.

Gelir : Aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere ve onları da ihtiva edecek şekilde herhangi bir kaynaktan elde edilen geliri ifade eder; ücret, komisyon ve benzerlerini de kapsayacak şekilde hizmetler için yapılacak ödemeler, bir işten elde edilen gelir, gayri menkulle ilgili gelirler, faiz, kira, telif, temettü, yıllık gelir, yaşam sigortası ve vakıf sözleşmelerinden elde edilen gelir, emekli maaşı, ortaklık gelirinden dağıtılan pay, bir ayni hak ya da fonun faizinden sağlanan gelir.

Değer : Bir şeyin asıl değeri beyan eden kişi tarafından bilinmiyor ya da kolaylıkla elde edilemiyorsa o şeyin Türk Lirası üzerinden iyi niyetle hesaplanmış değerini ifade eder.

Hediye : Her türlü hediye, parasal değeri olan metaları ihtiva eder. Hediye aynı olabileceği gibi hizmet niteliğinde de olabilir.

TBMM ve Bakanlar Kurulu Üyelerinin Uymaları ve Saygı Göstermeleri Gereken Ahlaki Yönetim İlkeleri :

MADDE 7- Ahlaki yönetim ilkeleri vatandaşların Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne güven duymalarını sağlamak üzere TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların saygı duyması gereken ve bağlı olduğu ilkelerdir.

- a) Kamu hizmeti, her türlü kişisel kazancın üzerinde Anayasa, kanunlar ve ahlak ilkesi uyarınca yerine getirilen kamu görevidir.
- b) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar yasama ve yürütme görevini hakkaniyet ölçülerine göre yerine getirmelerini engelleyecek mali menfaat elde edemezler.
- c) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar kamuya açık olmayan devlet bilgilerini kullanarak mali işlemler yapamazlar ve bu bilgilerin bir başka özel çıkar için uygunsuz kullanımına izin veremezler.
- d) Milletvekilleri ve dışarıdan atanan bakanlar, görevlerini yerine getirirken onurlu davranmak, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını her türlü davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.
- e) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, yetkileri dışında devleti bağlayıcı yorumlar ve vaatlerde bulunamazlar.
- f) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kamu imkanlarını (bina, araç, gereç, malzeme, telefon, işçiler vs.) özel amaçlarla kullanamazlar.
- g) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, tarafsız davranırlar ve herhangi bir özel kuruluş ya da kişiye öncelikli uygulamada bulunamazlar.
- h) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kendi görevleri dışında resmi devlet görevi ve sorumluluğuyla bağdaşmayan iş ve faaliyetlerde bulunamazlar; bu amaçla anlaşma yapamazlar.
- ı) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, israf, sahtekarlık, kötüye kullanma ve rüşvet olaylarını yetkililere bildirirler.
- i) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, kanunla zorunlu kılınan, özellikle devlete ait vergiler gibi tüm mali yükümlülükler de dahil olmak üzere vatandaş olarak yükümlülüklerini iyi niyetle yerine getirirler.
- j) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, görevlerini yerine getirirken, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, yaş ve bedensel engeller gibi ayırım yapamazlar; fırsat eşitliği sağlayan tüm kanun ve kanuni düzenlemelere bağlı kalırlar.
- k) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlardan yabancı memlekette bulunanlar, devletin itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

- l) Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanlar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatle bağlı kalmak ve uygulamak zorundadırlar.

Milletvekilleri ile dışarıdan atanan bakanların, ahlaki yönetim ilkelerine uyup uymadıklarının yorumu yetkisi Siyasi Ahlak Komisyonu'na aittir.

Sorumluluklar

MADDE 8- Madde 7'de belirtilen ilkelere karşı hareket ettiği iddia edilen milletvekilleri ve dışarıdan atanan bakanlarla ilgili gazete, dergi, TV, radyo ve her türlü benzeri yazılı, sözlü, görüntülü basın yayınlarında ilgili milletvekilinin ve dışarıdan atanan bakanların görüşlerine asgari yayının uzunluk ve/veya süresinin yüzde yirmi beşi oranında yer verilmesi şarttır.

İlgili yayın organı ayrıca Siyasi Koruma ve Ahlak Komisyonu tarafından konuyla ilgili olarak hazırlanacak ve yayınlanmasını isteyeceği her türlü yazılı, sesli ve görüntülü metni kısıtlamaksızın yayınlamak zorundadırlar.

Yaptırımlar

MADDE 9- Siyasi Ahlak Komisyonu, ahlaki yönetim ilkelerine uyulmadığını tespit etmesi halinde ilgili milletvekili ya da dışarıdan atanan bakanı aykırılığın düzeltilmesi için uyarır; uyarıya rağmen bu durumun devam etmesi halinde ilgilinin kınanmasına karar verir ve bunu kamuya açıklar.

Düzeltilmeyen veya düzeltilmesi mümkün olmayan durumlarda Siyasi ahlak Komisyonu, ilgili kanun hükümlerine göre yetkili mercilerden gerekli işlemlerin yapılmasını isteyebilir.

Sekizinci madde hükümlerine uymayan basın-yayın kuruluşlarına konuyla ilgili olarak yaptığı yayının kendi kuruluşundaki ilan tarifesinin on misli para cezası verilir. Uymayanlara icra iflas kanunundaki hükümler uygulanır.

MADDE 10- Siyasi Ahlak Komisyonu milletvekillerini bilgilendirmek için kanunlar, kararlar, kurallar ve fikirlerin toplandığı bir ahlak kuralları kitabı yayınlatabilir.

Uygulanacak İktüzük

MADDE 11- Siyasi Ahlak Komisyonun çalışmalarında, bu Kanun'da sarahat olmayan hallerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü hükümleri uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu Komisyon için de geçerlidir.

Uygulanmayacak Hükümler

MADDE 12- 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve 3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun'un bu Kanu'na aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 13- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

